

Laborationsrapport

Objektorienterad Design och Programmering,
7,5 hp

HT 19, period 1

Laboration 2

av

Thomas Lundgren

900802-1835

thomaslundgren@live.com

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Syfte och riktlinjer	1
1.2	Specifikation av alarmklocka	1
2	Metod och utförande	2
2.1	Utökat beteende hos Counter-klasserna	2
2.2	Gränssnittet TimeType och klassen Time	2
2.3	Gränssnittet AlarmType och klassen Alarm	2
2.4	Klassen AlarmManager	2
2.5	Gränssnittet AlarmActionType och klassen PrintAlarmAction	3
2.6	Gränssnitten ClockType och AlarmClockType, klasserna WeekClock och WeekAlarmClock	3
2.7	UML-klassdiagram	3
2.8	Enhetstester med JUnit och testtäckning med EclEmma	3
3	Resultat	4
3.1	Counter	4
3.2	Time	4
3.3	Alarm	5
3.4	Clock	6
3.5	Beroenden mellan klasser	8
3.6	Enhetstester med JUnit och testtäckning med EclEmma	9
3.7	Designprinciper och riktlinjer	9
3.8	Testkörning av WeekAlarmClock	10
4	Diskussion	11
4.1	Gränssnittet Comparable i gränssnittet TimeType	11

1 Inledning

1.1 Syfte och riktlinjer

I denna laboration skulle interface och klasser designas och implementeras som i slutänden skulle utgöra delarna till en alarmklocka. En del kod var given. Laborationen bygger vidare på laboration 1 och de interface och klasser som skapades i det arbetet. Syftet med denna laboration var (utöver det syfte som angavs i laboration 1) att studenten skulle:

- förstå och använda begrepp såsom: paket (package), aggregation, komposition, delegering, utökat beteende genom arv (eller komposition/delegering)
- toString()
- manipulera strängar
- prova på att använda olika typer av collections, t.ex. List, LinkedList, Map, HashMap, samt iterator-begreppet
- prova på att använda klasser för mönstermatchning med reguljära uttryck
- sätta sig in i och förstå given kod
- prova att slänga fel (throw RuntimeException)
- förstå och använda klassdiagram i UML och träna på att identifiera/analysera relationer mellan klasser
- använda tester (JUnit) och därigenom avlusa programvara och säkerställa robust kod

Generella riktlinjer och principer som skulle tas i beaktande och i största möjliga mån följas var:

- Information hiding
- Program to an interface
- Använd högsta möjliga abstraktionsnivå för objektreferenser
- Single Responsibility Principle
- Objekt ska vara ”robusta”, dvs att lämplig felhantering används och att logiken är utformad på ett tillförlitligt sätt. Detta säkerställs med hjälp av enhetstester.

1.2 Specifikation av alarmklocka

Laborationen skulle resultera i en klass som beskriver en alarmklocka. Denna skulle använda sig av den kod som skrevs i laboration 1.

Alarmklockan skulle kunna ha flera alarm som ställs och aktiveras vid olika tidpunkter.

Koden skulle testas med JUnit-tester (enhetstester).

2 Metod och utförande

2.1 Utökat beteende hos Counter-klasserna

I laboration 1 skapades gränssnitt (interfaces) och klasser som specificerade och implementerade räknare. Dessa behövde utökas så att räknaren kunde ställas till en specifik tid.

Interfacet `SettableCounterType` skapades. Detta fick ärva specifikationen i `CounterType` genom att utöka (extend) interfacet. Metoden `setCount(int value)` lades till.

En ”ställbar” version av klassen `AbstractCounter` skapades. Denna döptes till `SettableCounter`. Denna klass utökar `AbstractCounter` och implementerar interfacet `SettableCounterType`. Således måste klassen implementera metoden `setCount(int value)` samt alla metoder som definieras i `AbstractCounter`.

Då klassen `LinkedAbstractCounter` hade skapats i laboration 1 skapades en ställbar, utökad version av den. Denna döptes till `SettableLinkedCounter`. Denna klass utökar `AbstractLinkedCounter` och implementerar interfacet `SettableCounterType`.

Klasserna `Counter24` och `Counter60` ändrades så att de nu istället utökar `SettableLinkedCounter`. De är alltså räknare som har en inre räknare och som kan ställas. Klassen `Counter7`, som skulle användas för att räkna veckodagar, skapades och fick utöka klassen `SettableCounter`.

2.2 Gränssnittet `TimeType` och klassen `Time`

Gränssnittet `TimeType` och klassen `Time` skapades för att representera tid i alarmklockan som skulle skapas. All kod för dessa var given. Klassen `Time` utökades något med felhantering. Vid en tidpunkt i utvecklingen fick klassen `Time` implementera interfacet `Comparable<Time>` för att möjliggöra jämförelser av instanser av klassen. Senare i utvecklingen gjordes upptäckten att detta inte var nödvändigt, men funktionaliteten fick kvarstå.

2.3 Gränssnittet `AlarmType` och klassen `Alarm`

Metodsignaturerna i gränssnittet `AlarmType` var given. Gränssnittet specificerar funktionaliteten hos ett alarm. En liten del av koden för klassen `Alarm` var given och resterande kod implementerades. Även här lades felhantering till.

2.4 Klassen `AlarmManager`

Klassen `AlarmManager` är den del av alarmklockan som är ansvarig för att lägga till, ta bort och handha alarm. Den har också som uppgift att kontrollera om det är dags att aktivera något alarm när klockans tid avancerar. Koderna för klassen var given.

2.5 Gränssnittet AlarmActionType och klassen PrintAlarmAction

Gränssnittet `AlarmActionType` innehåller endast två metoder, `alarmActivated()` och `alarmDeactivated()`. Dessa metoder tillhandahåller de aktioner, de *funktioner* som ska utföras då ett alarm aktiveras. En implementation av gränssnittet, klassen `PrintAlarmAction`, skrevs.

2.6 Gränssnitten ClockType och AlarmClockType, klasserna WeekClock och WeekAlarmClock

Gränssnittet `AlarmClockType` var givet. I detta specificerades sju metoder som beskriver funktionaliteten hos en alarmklocka enligt nedan:

```
public interface AlarmClockType { public void tickTock();  
public void setTime(TimeType time); public void  
addAlarm(AlarmType larm); public void removeAlarm(AlarmType  
alarm); public Collection<AlarmType> getAlarms(); public  
TimeType getTime(); public String toString(); }
```

Metoderna `tickTock`, `setTime()`, `getTime()` och `toString()` bröts ut till ett mer generellt interface kallat `ClockType` och tre metoder lades till: `startClock()`, `stopClock()` och `resetClock()`. `ClockType` skapades för att erbjuda en mer generell implementation av en klocka. Gränssnittet `AlarmClockType` fick sedan utöka `ClockType` och specificera metoderna `addAlarm()`, `removeAlarm()` och `getAlarms()`.

2.7 UML-klassdiagram

Ett UML-klassdiagram skapades för varje paket/modul med ritverktyget `draw.io`.

2.8 Enhetstester med JUnit och testtäckning med EclEmma

Enhetstester skrevs för varje klass. Enhetstesterna skrevs för att största möjliga mån täcka in gränsvärden och för att säkerställa att felhanteringen fungerar som den ska.

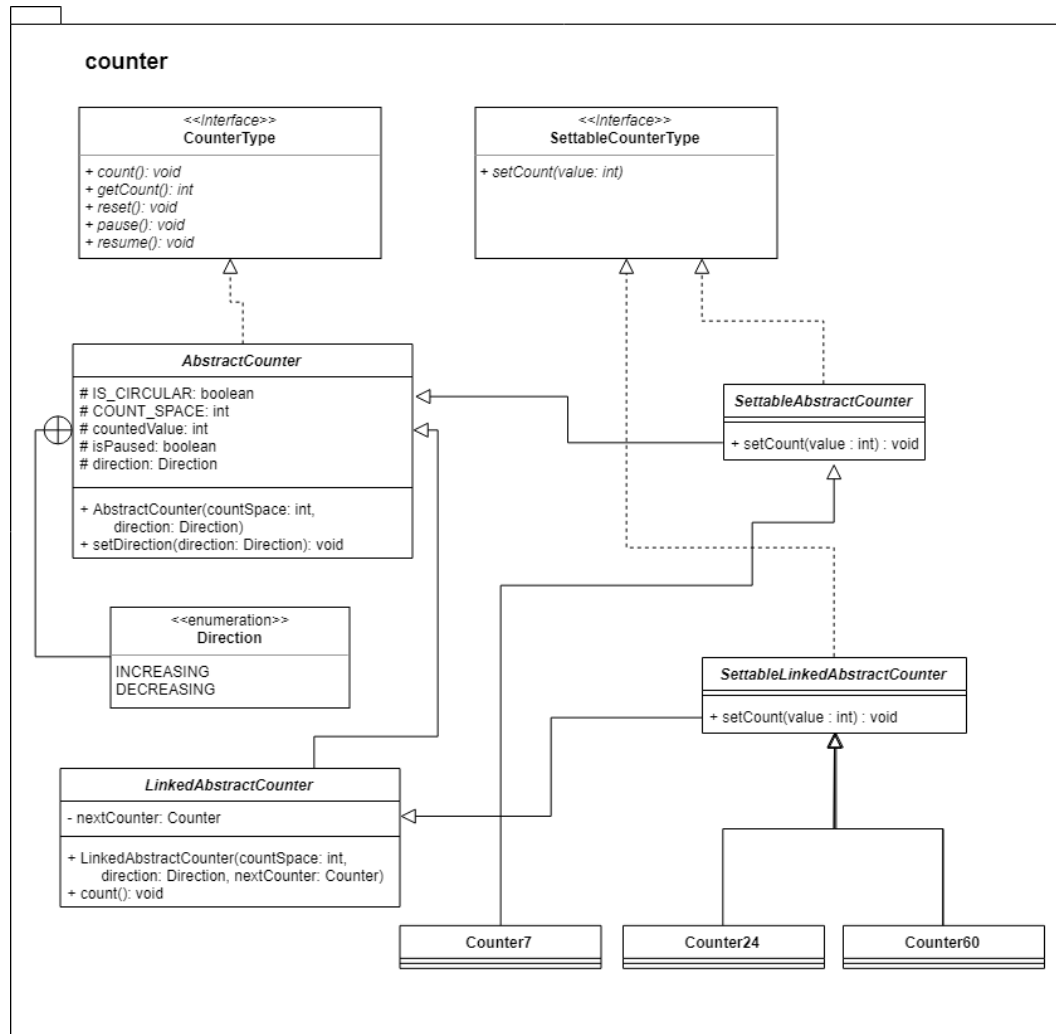
Det i Eclipse inbyggda plug-in-programmet `EclEmma` användes för att avgöra hur stor del av koden som täcks av enhetstesterna.

3 Resultat

Resultaten av laborationen redovisas här under rubriker som motsvarar de fyra paket/moduler som skapats, nämligen **counter**, **time**, **alarm** och **clock**. Efter en beskrivning av de fyra modulerna följer en mer översiktlig genomgång av laborationens resultat.

3.1 Counter

Figur 1 visar alla gränssnitt och klasser i paketet **counter**.

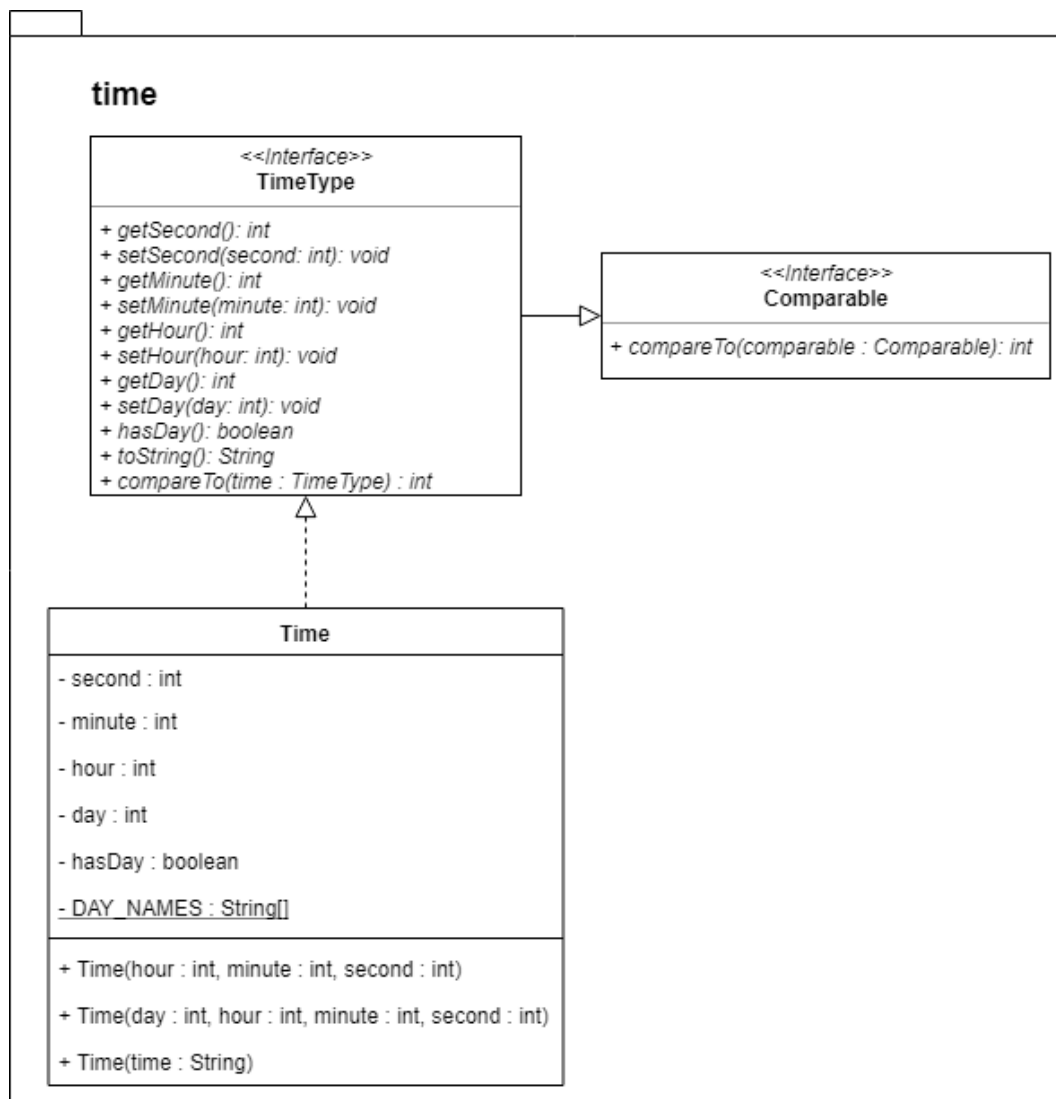

Figur 1: Klassdiagram för alla gränssnitt och klasser i paketet **counter**.

All funktionalitet som specificeras i de abstrakta datatyperna utökas och implementeras genom arv och implementation av gränssnitt.

3.2 Time

Figur 2 visar gränssnittet **TimeType** och klassen **Time** som utgör **time**-paketet.

Figur 2: Klassdiagram för paketet *time*.

Utöver den givna koden i klass *Time* lades följande metod till:

```

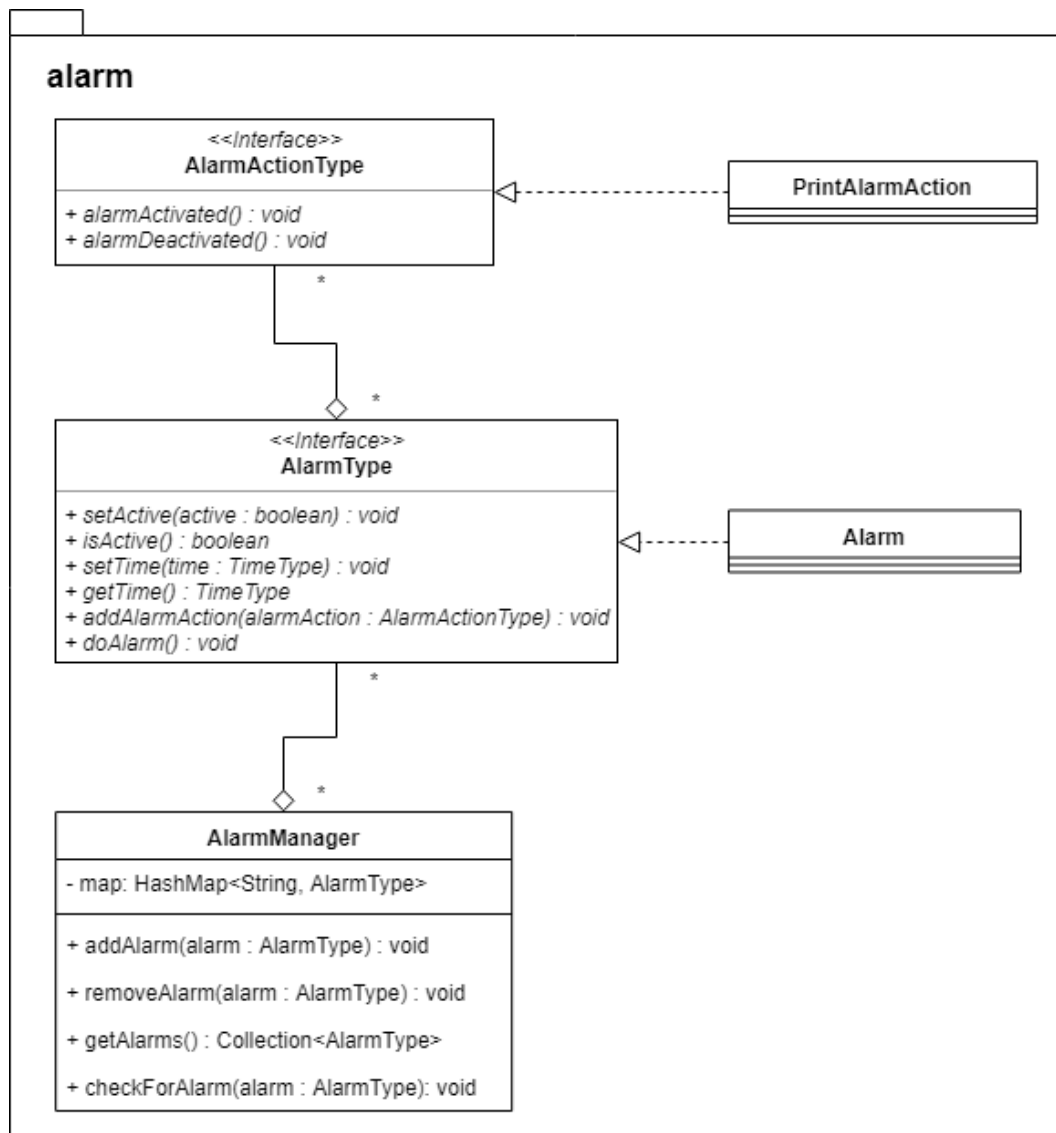
private boolean isNegative(int number) {
    return number < 0;
}

```

Denna metod anropas i metoderna *setDay()*, *setHour()*, *setMinute()* och *setSecond()* för att säkerställa att ett positivt värde har givits. Om inte så kastas ett *IllegalArgumentException*.

3.3 Alarm

Figur 3 visar klassdiagrammet för paketet *alarm*. Gränssnittet *AlarmType* är beroende av gränssnittet *TimeType* i paketet *time*. Detta visas inte i klassdiagrammet för att hålla det överskådligt. För en beskrivning av beroenden mellan klasser i olika paket, se 3.5 - *Beroenden mellan klasser*.

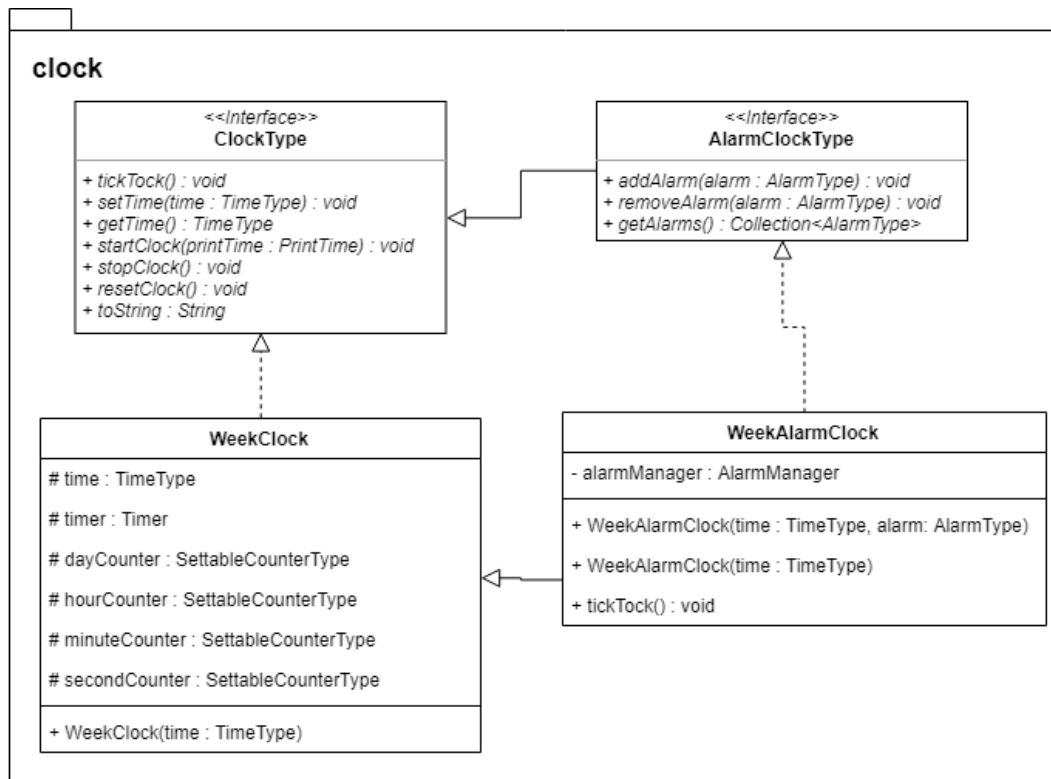
Figur 3: Klassdiagram för paketet *alarm*.

I paketet **alarm** ser vi två exempel av aggregat. **AlarmManager** är ett aggregat av **AlarmType**-objekt, som i sin tur är aggregat av **AlarmActionType**-objekt. Objekten är inte hårt kopplade som i ett komposit aggregat då ett enskilt objekt kan vara kopplade till flera instanser av aggregatet.

3.4 Clock

Figur 4 visar klassdiagrammet för paketet **clock**. Klassen **WeekAlarmClock** är det viktigaste resultatet i laborationen. Den erbjuder funktionaliteten som skulle uppnås. **WeekAlarmClock** har beroenden av klasser utanför paketet **clock**, nämligen **AlarmManager** i paketet **alarm** och **SettableCounterType** i paketet **counter**. **WeekAlarmClock** delegerar hanteringen av **Alarm**-objekt till **AlarmManager**.

För en beskrivning av beroenden mellan klasser i olika paket, se 3.5 - *Beroenden mellan klasser*.

Figur 4: Klassdiagram för paketet *clock*.

Metoden `startClock()` är definierad enligt följande:

```

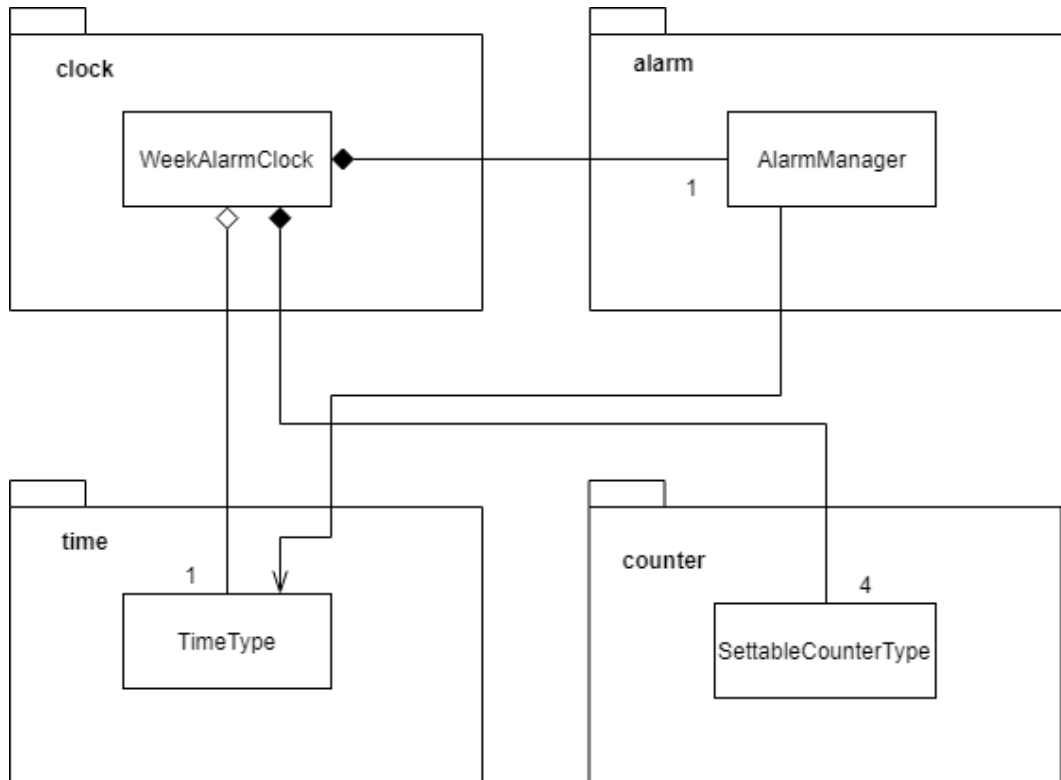
@Override
public void startClock(PrintTime printTime) {
    if (timer == null) {
        timer = new Timer();
        timer.scheduleAtFixedRate(new TimerTask() {
            public void run() {
                tickTock();
                if (printTime == PrintTime.YES) {
                    System.out.println(getTime().toString());
                }
            }
        }, 0, 1000);
    }
}
  
```

Metoden skapar ett nytt `Timer`-objekt och ett nytt `TimerTask`-objekt. Koderna i `TimerTask`-objektet exekveras med en sekunds mellanrum genom metodanropet `timer.scheduleAtFixedRate()`. `startClock()` tar emot ett Enum-objekt av typen `PrintTime`, som endast kan ha två värde, `PrintTime.YES` och `PrintTime.NO`. Om `PrintTime.YES` har skickats in som parameter till metoden kommer den nuvarande tiden att skrivas ut varje gång koden i `TimerTask`-objektet exekveras.

Metoden `stopClock()` avbryter exekveringen av `TimerTask`-objektet genom metoanropet `timer.cancel()`.

3.5 Beroenden mellan klasser

Fel! Hittar inte referenskälla. visar en något förenklad bild över de beroenden som förekommer över paketens gränser.

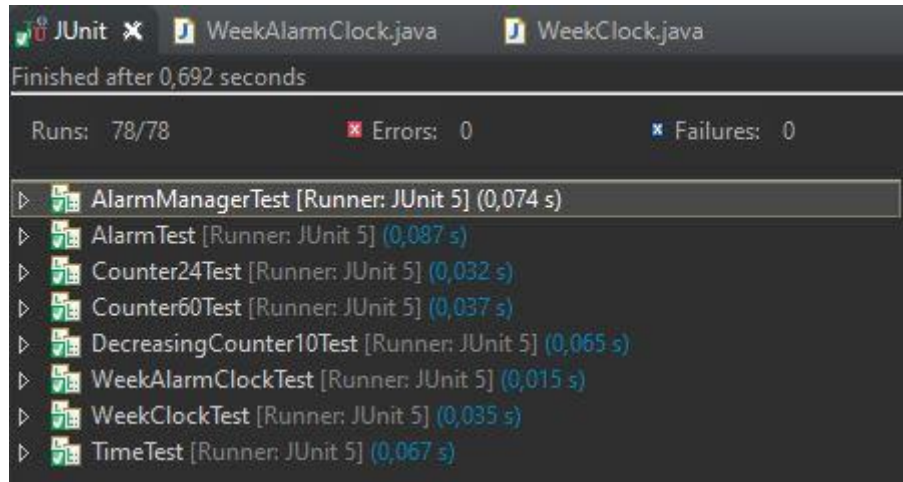
Figur 5: Beroenden över paketens gränser.

Beroendena mellan `WeekAlarmClock` och `SettableCounterType` respektive `AlarmManager` beskrivs här som komposita aggregat. Detta för att de instanser av dessa klasser som `WeekAlarmClock` är beroende av *skapas* inuti `WeekAlarmClock`. Det finns inget sätt för andra klasser att komma åt dessa instanser.

Beroendet av `TimeType`-objekt är istället ett lösare kopplat aggregat då de instanser av `TimeType`-klassen som `WeekAlarmClock` använder sig av kan vara tillgängliga utanför klassen.

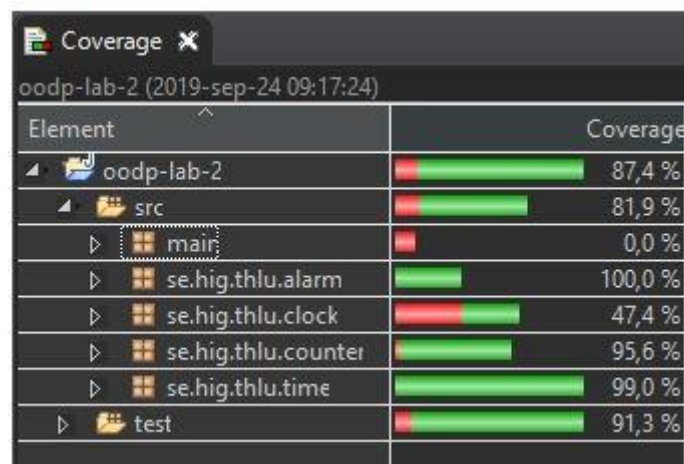
3.6 Enhetstester med JUnit och testtäckning med EclEmma

Enhetstester skrevs för alla klasser. Totalt skrevs 78 enhetstester. Figur 6 visar att alla enhetstester exekveras utan fel.

Figur 6: Resultatet av att köra alla JUnit-tester i Eclipse.

EclEmma användes för att mäta hur stor del av källkoden som täcks av enhetstesterna, se Figur 7. EclEmma visar att 81,9 % av källkoden testas i enhetstesterna. Paketet `clock` har sämst testtäckning. Detta beror på att metoderna `startClock()`, `stopClock()` och `resetClock()` inte testats.

Figur 7: Resultatet av exekvering av EclEmma.

3.7 Designprinciper och riktlinjer

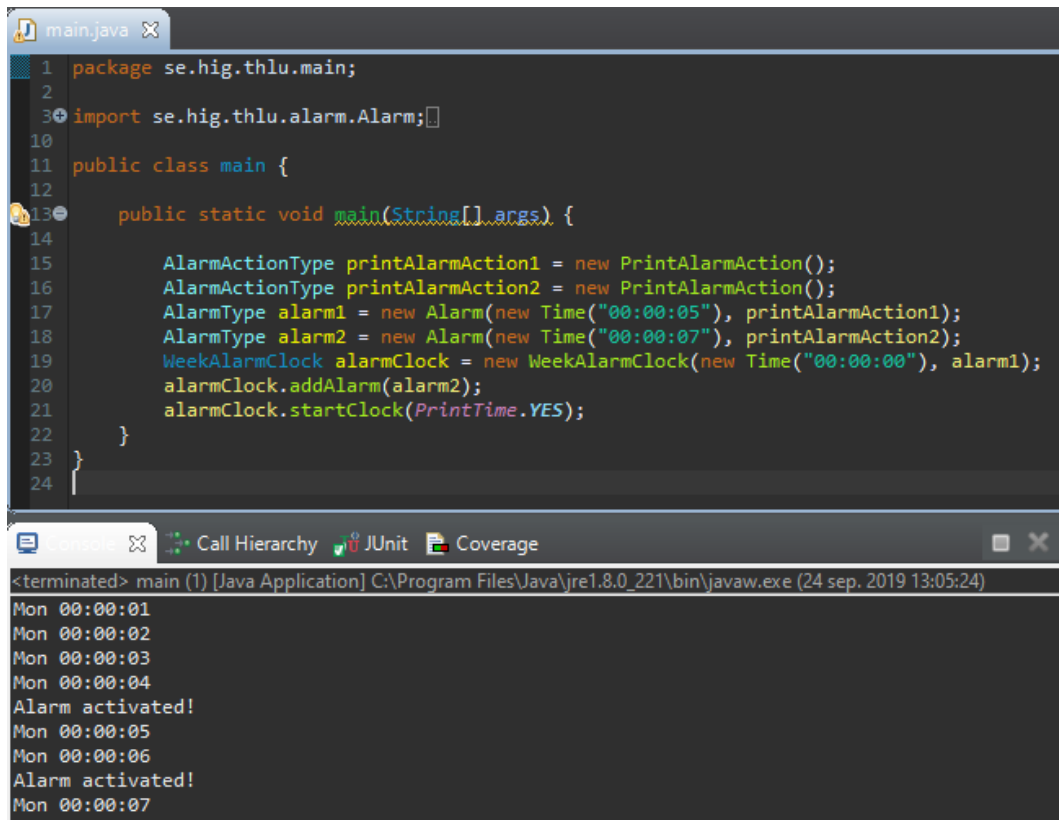
Genom dessa designval har de riktlinjer och designprinciper som specificerats följts:

- Program to an interface: Gränssnitt/abstraktioner har skapats för alla abstrakta datatyper där det har ansetts fördelaktigt.
- Alla objektreferenser är av typen med allra högst abstraktionsnivå (gränssnitt/abstrakt klass).

- Information hiding har åstadkommits genom att alla instansvariabler har definierats med de mest restriktiva tillgångsmodifierarna möjliga.
- Koden är robust då inga `null`-referenser tillåts och enhetstester finns för en stor del av koden och många use-cases.
- Funktionalitet som utökar funktionaliteten i den givna koden har definierats i ett nytt Interface/en ny klass i enlighet med Open-Closed Principle.
- Varje Interface/klass har ett begränsat, sammanhängande ansvarsområde i enlighet med Single Responsibility Principle.
- Delegering har använts där det är passande. Ett exempel på detta är i klassen `WeekAlarmClock` där hanteringen av `AlarmType`-objekt delegeras till `AlarmManager`.

3.8 Testkörning av WeekAlarmClock

I paketet `main` finns klassen `Main` som innehåller systemets `main`-metod. Figur 3 visar resultatet av exekvering av `main`-metoden.


```

1 package se.hig.thlu.main;
2
3 import se.hig.thlu.alarm.Alarm;
10
11 public class main {
12
13     public static void main(String[] args) {
14
15         AlarmActionType printAlarmAction1 = new PrintAlarmAction();
16         AlarmActionType printAlarmAction2 = new PrintAlarmAction();
17         AlarmType alarm1 = new Alarm(new Time("00:00:05"), printAlarmAction1);
18         AlarmType alarm2 = new Alarm(new Time("00:00:07"), printAlarmAction2);
19         WeekAlarmClock alarmClock = new WeekAlarmClock(new Time("00:00:00"), alarm1);
20         alarmClock.addAlarm(alarm2);
21         alarmClock.startClock(PrintTime.YES);
22     }
23 }
24

```

```

<terminated> main (1) [Java Application] C:\Program Files\Java\jre1.8.0_221\bin\javaw.exe (24 sep. 2019 13:05:24)
Mon 00:00:01
Mon 00:00:02
Mon 00:00:03
Mon 00:00:04
Alarm activated!
Mon 00:00:05
Mon 00:00:06
Alarm activated!
Mon 00:00:07

```

Figur 8: Resultatet av exekvering av `main`-metoden.

4 Diskussion

4.1 Gränssnittet Comparable i gränssnittet TimeType

Min första lösning på funktionaliteten för att avgöra när ett alarm skulle aktiveras var att låta gränssnittet `TimeType` ärva gränssnittet `Comparable<Time>`. Denna kunde sedan användas i klassen `WeekAlarmClock` enligt följande:

```
private TimeType time; // instansvariabel för tid
private Collection<AlarmType> alarm; /* instansvariabel innehållande
                                     alla AlarmType-objekt */

@Override
public void tickTock() {
    super.tickTock();
    alarms
        .stream()
        .filter(alarm -> alarm.isActive() &&
alarm.getTime().compareTo(time) == 0)
        .forEach(alarm -> alarm.doAlarm());
}
```

Denna lösning förutsatte att `WeekAlarmClock` hade ett `Collection`-objekt innehållande alla `AlarmType`-objekt. När jag sedan läste implementationen av `AlarmManager` mer noggrant insåg jag att den kunde användas istället och att den innehöll en mer elegant lösning på funktionaliteten, nämligen att, för varje gång klockan tickar, söka efter den nuvarande tiden i en `HashMap` innehållande alla `AlarmType`-objekt. Lösningen i `AlarmManager` har också en amorterad tidskomplexitet av $O(1)$ jämfört med den iterativa lösningen som utförs i $O(n)$ tid, alltså betydligt mer effektiv då många `AlarmType`-objekt finns i samlingen.

Jag ändrade lösningen så att `WeekAlarmClock` delegerar hanteringen av `AlarmType`-objekt till `AlarmManager`, men lät fortfarande `TimeType` utöka `Comparable`. Detta för att det framstår som en rimlig funktionalitet hos `TimeType`-klassen.